

ZMIANY DOTYCZĄCE ZASAD UBIEGANIA SIĘ O ŚWIADCZENIA (STYPENDIA) DLA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW

ZGODNIE Z USTAWĄ PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE Z DNIA 20 LIPCA 2018 R.

W związku z wejściem w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce przygotowywany jest nowy Regulamin przyznawania świadczeń dla studentów. Regulamin będzie obowiązywał od 1 października 2019 r. Ponieważ jednak studenci już w najbliższym okresie będą ubiegali się o świadczenia na przyszły rok akademicki 2019/2020 proszę zapoznać się z poniżej przedstawionymi informacjami:

1. Wnioski o przyznanie stypendium na rok akademicki 2019/2020 będzie można składać od 1 czerwca 2019 r. w następujących terminach:

a. dla stypendium socjalnego oraz stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych:

- dla studentów ubiegających się o świadczenia na **SEMESTR ZIMOWY** roku akad. 2019/2020
 - **do 15 lipca** dla studentów II roku studiów i wyżej,
 - **do 5 października** dla studentów przyjętych na I rok studiów,

b. dla stypendium Rektora dla najlepszych studentów w r.ak. 2019/2020:

- **do 5 października**,

c. dla zapomogi – niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 4 miesięcy od daty zdarzenia uprawniającego do przyznania świadczenia.

Jeżeli terminy przypadają na dzień ustawowo wolny od pracy, ulegają one przesunięciu na najbliższy dzień roboczy.

2. Wnioski należy złożyć w wersji papierowej (nie będą jeszcze dostępne w systemie Wirtualna Uczelnia). Wzory wniosków będą dostępne na stronie <http://www.ur.edu.pl/studenci/dzial-ksztalcenia/sekcja-spraw-socjalnych/pomoc-materialna-dla-studentow-i-doktorantow> pod koniec maja wraz z nowym Regulaminem.

3. UWAGA!!!

WNIOSKI NALEŻY ZŁOŻYĆ W WW. TERMINACH WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI ZAŁĄCZNIKAMI. Niezłożenie wniosku w terminie porządkowym określonym wyżej, **może skutkować odmową przyznania świadczenia**, nawet jeśli zostaną spełnione kryteria do jego otrzymania, wynika to z ograniczonych środków budżetowych przeznaczonych na cele stypendialne.

W przypadku złożenia wniosku o stypendium socjalne zawierającego braki formalne, dostarczenie przez studenta wymaganych dokumentów dotyczących sytuacji materialnej rodziny, może mieć miejsce jedynie w wyjątkowych sytuacjach do 5 października.

4. Doktoranci II roku i wyżej ubiegają się o ww. świadczenia na podstawie Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów. Oznacza to m.in. że obowiązują ich odpowiednio zasady przyznawania Stypendium Rektora określone w Regulaminie dla studentów, w tym kryteria oceny wniosków określone w zał. nr 8 do nowego Regulaminu.

5. NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY:

Przepisy nowej ustawy tak jak dotychczas regulują większość zagadnień związanych z systemem przyznawania pomocy materialnej studentom szkół wyższych, ze szczególnym uwzględnieniem stypendiów o charakterze socjalnym i motywacyjnym przyznawanych wewnątrz uczelni. Poniżej

omówione zostały wyłącznie zagadnienia związane z przyznawaniem studentom pomocy materialnej.

GŁÓWNE ZMIANY:

- rozszerzenie przesłanek przyznania zwiększonego stypendium socjalnego bez ograniczania do kwestii dojazdowych
- rezygnacja z oświadczeń studenta o pobieraniu stypendium na jednym kierunku
- **wprowadzenie obowiązku przedkładania zaświadczenia z ośrodka pomocy społecznej**
- doprecyzowanie okresu dopuszczalnego korzystania przez studenta z pomocy materialnej
- zastąpienie regulaminu pomocy materialnej regulaminem świadczeń dla studentów
- zmodyfikowanie wymagań dotyczących przyznania stypendium Ministra oraz rozszerzenie kryteriów przyznania stypendium rektora

Katalog świadczeń, o które może ubiegać się student, nie uległ zmianie. W dalszym ciągu obejmuje on następujące formy pomocy przyznawane przez uczelnie (dalej jako „świadczenia uczelniane”):

- stypendium socjalne
- stypendium dla osób niepełnosprawnych
- zapomogę
- stypendium rektora

Doprecyzowano kwestię okresu, w jakim przysługują studentowi świadczenia uczelniane oraz stypendium Ministra za znaczące osiągnięcia. **Przede wszystkim, przysługują one na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich, jednak nie dłużej niż przez okres 6 lat. Zgodnie z interpretacją Ministerstwa, rozumie się przez to możliwość ubiegania się o świadczenia w tym okresie a nie jego otrzymywania.**

W przypadku przerwania studiów i ponownego ich podjęcia, liczenie wskazanego okresu jest kontynuowane, a nie rozpoczyna się od nowa. Pozwoli to przeciwdziałać zjawisku wielokrotnego rekrutowania się na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia tylko w celu uzyskania świadczeń pomocy materialnej.

Kolejno, uczelniane świadczenia pomocy materialnej oraz stypendium Ministra za znaczące osiągnięcia **nie przysługują studentowi posiadającemu tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny – niezależnie, kiedy został on uzyskany i na jakim kierunku. Prawa do tych świadczeń pozbawiona jest także osoba posiadająca tytuł zawodowy licencjata, inżyniera albo równorzędny, jeżeli ponownie podejmuje studia pierwszego stopnia.** Wskazane obostrzenia dotyczą także tytułów zawodowych uzyskanych za granicą.

W przypadku stypendium dla osób niepełnosprawnych, gdy niepełnosprawność powstała w trakcie studiów lub po uzyskaniu tytułu zawodowego, student może otrzymywać to świadczenie na kolejnym kierunku studiów, jednak tylko na jednym i nie dłużej niż przez okres 6 lat.

Student ubiegający się o świadczenie w postaci stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych lub stypendium rektora, albo otrzymujący takie świadczenie, ma obowiązek niezwłocznie powiadomić uczelnię o uzyskaniu przez siebie tytułu zawodowego, skutkującym utratą prawa do tych świadczeń lub o upływie terminu, w którym mógł o te świadczenia się ubiegać lub je pobierać.

Decyzja o przyznaniu uczelnianego świadczenia z zakresu pomocy materialnej wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym student utracił prawo do świadczenia z powodu uzyskania tytułu zawodowego lub został skreślony z listy studentów na kierunku studiów, na którym otrzymywał świadczenie, albo upłynął okres, w którym świadczenie mógł pobierać.

STYPENDIUM SOCJALNE

Nie uległy zmianie przesłanki otrzymywania stypendium socjalnego ani sposób ustalania wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającej do ubiegania się o stypendium socjalne. Zasadniczo zmianie nie uległ też sposób ustalania miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta ubiegającego się o stypendium socjalne, poza niezbędnym dostosowaniem go do pozostałych regulacji ustawy. Podobnie, bez istotnych zmian, uregulowana została instytucja studenta samodzielnego, mogącego składać wnioski bez dokumentowania dochodów innych oznaczonych osób. Zrezygnowano z odrębnego regulowania w ustawie sposobu ustalania dochodu z prowadzenia gospodarstwa rolnego, zatem znajdują tu zastosowanie zasady określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

UWAGA!!!

Istotną zmianą w przypadku studenta, którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (od 1 października 2018 r. – **528,00 zł**), który ubiega się o stypendium socjalne – jest wprowadzenie obowiązku przedłożenia **zaświadczenia z ośrodka pomocy społecznej o sytuacji dochodowej i majątkowej swojej oraz rodziny obejmującego okres od roku bazowego (tj. roku poprzedzającego rok akademicki w którym student ubiega się o świadczenie) do dnia wydania zaświadczenia.**

Zaświadczenie to musi być aktualne, aby mogło przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a co za tym idzie, stanowić dowód w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. **Jeżeli wnioskodawca nie dołączy takiego zaświadczenia, komisja stypendialna lub odwoławcza komisja stypendialna ma obowiązek co do zasady odmówić przyznania stypendium socjalnego takiemu studentowi.**

W przypadku przedstawienia zaświadczenia, o którym mowa wyżej, z którego nie wynika faktyczna sytuacja dochodowa i majątkowa rodziny studenta, a jego treść ogranicza się jedynie do stwierdzenia faktu korzystania/nie korzystania z form pomocy społecznej, o których mowa w odrębnych przepisach, uznaje się jako niedołączenie do wniosku zaświadczenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i komisja odmawia przyznania świadczenia.

Warto zaznaczyć, że obowiązek przedłożenia zaświadczenia dotyczy odpowiednio również cudzoziemców mogących ubiegać się o stypendium socjalne. Wyjątkowo albo komisja stypendialna lub odwoławcza komisja stypendialna może przyznać studentowi stypendium socjalne w przypadku, gdy przyczyny niedołączenia do wniosku o przyznanie stypendium socjalnego zaświadczenia z ośrodka pomocy społecznej o sytuacji dochodowej i majątkowej studenta i jego rodziny były uzasadnione oraz student w sposób przekonujący udokumentował źródła utrzymania rodziny. Uznanie przez organ, że student nie udokumentował źródeł utrzymania rodziny w sposób wiarygodny i zupełny, implikuje odmowę przyznania stypendium. **W założeniach nowego Regulaminu ustalono, że za uzasadniony przypadek o którym mowa w art. 88 ust. 5 ustawy, uznaje się: nie dołączenie do wniosku zaświadczenia z ośrodka pomocy społecznej w wyniku potwierdzonego odpowiednim dokumentem wypadku losowego, choroby, niewydania zaświadczenia z winy urzędu (zbyt długi okres oczekiwania) w wyznaczonym terminie.**

Inną istotną zmianą jest dopuszczenie **otrzymywania przez studenta stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości w każdym „szczególnie uzasadnionym przypadku”**, a nie tylko – jak dotychczas – z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, gdy dojazd z miejsca stałego zamieszkania uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie. Sprecyzowanie takich przypadków nastąpi w Regulaminie przyznawania świadczeń studentom. Przy tym, aby uzyskać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości, należy spełniać kryteria do uzyskania stypendium socjalnego, nie jest to bowiem odrębne stypendium. **W założeniach nowego Regulaminu jest aby zwiększenie stypendium socjalnego otrzymał student, którego dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200 zł.**

STYPENDIUM REKTORA

Przesłanki przyznania stypendium rektora zostały jedynie nieco rozszerzone. Może je otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. W poprzednim stanie prawnym jedną z przesłanek była „wysoka średnia ocen”, zastąpiona obecnie „wyróżniającymi wynikami w nauce”.

UWAGA!!! Warunkiem otrzymania stypendium Rektora jest uzyskanie średniej ocen, która będzie określona w Regulaminie jako „wyróżniające wyniki w nauce”. Oznacza to, że student, który nie uzyskał wymaganej średniej ocen ale osiągnął jedynie punkty za osiągnięcia naukowe, artystyczne czy sportowe, nie otrzyma stypendium Rektora.

Wprowadzono zmiany w przyznawaniu stypendium rektora studentom przyjętym na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego. Przysługuje ono bezwzględnie w przypadku złożenia stosownego wniosku:

- laureatom olimpiady międzynarodowej albo laureatom lub finalistom olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, a zatem dookreślono, że uprawnienia takiego nie mają laureaci regionalni
- medalistom co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Zachowano zasadę, że stypendium rektora przyznaje się nie więcej niż 10% studentów na określonym kierunku studiów. Jeżeli liczba studentów jest mniejsza niż 10, stypendium rektora może być przyznane 1 studentowi. Przy ustalaniu tej liczby nie uwzględnia się wskazanych wyżej studentów otrzymujących stypendium rektora na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego.

STYPENDIUM DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W katalogu świadczeń pomocy materialnej przysługujących studentom pozostawiono także stypendium dla osób niepełnosprawnych. W aktualnym stanie prawnym może otrzymać je student posiadający jedno z orzeczeń należących do zamkniętego katalogu:

- orzeczenie o niepełnosprawności
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności
- orzeczenie o zaliczeniu do grupy inwalidów
- orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy, albo o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo o częściowej niezdolności do pracy.

ZAPOMOGA

W nowej ustawie zmieniono dotychczasową regulację dotyczącą zapomogi. Może otrzymać ją student, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej (a nie „sytuacji materialnej”, jak dotychczas) i nie jest już konieczne, aby nastąpiło to z „przyczyn losowych”. Tym samym zapomoga może być przyznana w sytuacji nielosowej, np. urodzenia dziecka. Pojęcie „trudnej sytuacji życiowej” może precyzować regulamin świadczeń dla studentów w ramach „szczegółowych kryteriów”. Przyznanie zapomogi danemu studentowi nie może nastąpić częściej niż dwa razy do roku.

STYPENDIUM MINISTRA DLA STUDENTÓW

W aktualnym stanie prawnym stypendium Ministra może otrzymać student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Tym samym kryterium przyznania tego stypendium zostało nieco złagodzone, ponieważ w poprzedniej ustawie student w celu uzyskania stypendium musiał posiadać osiągnięcia o charakterze „wybitnym”. Stypendium jest przyznawane na rok akademicki.

Pozostawiono zasadę, że stypendium przyznaje Minister na wniosek rektora, zatem to dopiero wniosek rektora rekomendujący przyznanie stypendium określone studentowi inicjuje postępowanie administracyjne w sprawie. Rozstrzygnięcie rektora o nieprzedłożeniu wniosku o przyznanie

stypendium Ministra studentowi może zostać zaskarżone do sądu administracyjnego, choć nie jest decyzją administracyjną.

Szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz sposób wypłacania stypendiów Ministra, rodzaje osiągnięć i sposób ich dokumentowania, maksymalną liczbę stypendiów przyznawanych studentom, maksymalną wysokość stypendium oraz wzór wniosku o jego przyznanie – określa minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w drodze rozporządzenia.

FUNDUSZ STYPENDIALNY

Fundusz stypendialny w uczelni stanowią środki finansowe przyznane przez Ministra na świadczenia dla studentów oraz zwiększenia z innych źródeł. Rektor, w porozumieniu z samorządem studenckim, dokonuje podziału dotacji ze środków finansowych przyznanych przez Ministra na pomoc materialną dla studentów. Dotacja wydatkowana w danym roku na stypendia rektora nie może stanowić więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi.